© www.kjnt.ro/szovegtar

Simonffy Katalin

Volt egyszer egy Kaláka. A táncházmozgalomra épült tévéműsor a hetvenes évek végén. Háttérvázlat egy induló forráskutatáshoz

A táncházjelenséggel Csíkszeredában találkoztam 1977 ősz elején, ebből született az RTV Magyar Adásában a Kaláka ifjúsági tévéműsor, amely az autentikus népzene, néptánc felmutatását tűzte ki célul a képernyőn, a hagyományokhoz való tudatos viszonyulást. A 17-18 éves fiataloknak lehetőséget nyújtott az erdélyi magyar társadalom szellemi és tárgyi öröksége megismeréséhez. A szerzők szándéka szerint a Kaláka műsorok egyfajta szembefordulást is jelentettek a hetvenes években egyre hangsúlyosabban kibontakozó kultúrforradalommal.

Négy év alatt 9 Kaláka műsor készült el, Erdély közel 30 nagy múltú középiskoláját és szinte minden jelentős néprajzi tájegységet felvonultatva. A rendezvények közel 1 000 résztvevőt és sok szakembert mozgósítottak. 1980-ban megszűnt a műsor, öt évvel később az adás is. Sem a rendszerváltás előtt, sem az elmúlt 25 évben nem született átfogó – sem elméleti, sem adatfeltáró – munka a Kaláka tudatformáló, hagyományátörökítő jelentőségéről. Ezért is vált indokolttá összeállítani a műsorok történetének (eddig teljesen hiányzó) adattárát, és a feltárt források alapján összefoglalni a jelenség előremutató irányvonalait.

Az első Kaláka-műsor

„Kaláka. Ifjúsági műsor, a kolozsvár-napoca-i Brassai Sámuel, a nagyenyedi Bethlen Gábor és a kovásznai Ipari Líceum tanulóinak részvételével; rendező: Ion Moisescu, szerkesztő: Csáky Zoltán és Simonffy Katalin; meghívottak: Bandi Dezső, Farkas Árpád, Forró László, Kelemen Ferenc, Lőrincz Lajos és Szabó Zsolt; közreműködik: Mioara Ceauşescu, argeşi

nótafa, Papp Mártonné Filep Mari Petrics széki énekes, Gioni Răducanu." Műsorelőzetes. *Igazság* XXXVIII. évf. 275. szám, 1977. november 20., vasárnap.

A műsort a Sportcsarnokban vettük fel, volt benne ének, tánc, vers, játék, meghívottként részt vett a neves jazzmuzsikus, Johnny Răducanu, mert „húzó név" volt, és kellett ahhoz, hogy elfogadtassuk a tévé vezetőségével az új műsort. Behoztuk a küküllődombói falusi embereket is, ugyanis az első gyűjtőútra oda vittük a csapatokat. Tőlük tanulták meg *A dombói nagy hegy alatt* című népdalt, ez lett a továbbiakban a Kaláka-induló. A Barozda együttes (Bokor Imre, Pávai István és Simó József) muzsikált, Györfi Erzsébet és Panek Kati énekelt. Sokat dolgoztunk együtt, később meghívtunk más táncházegyütteseket, a Bodzafát, az Ördögszekeret, a Regősöket, a Venyigét. Volt úgy, hogy egyesített táncházzenekarok léptek fel.

A kiválasztott diákok tanáraik irányításával gyűjtötték saját vidékük népzenéjét, néptáncait, szokásokat, viseletet, tárgyakat, és bemutatták a Kaláka nyilvános felvételén a közönségnek. A műsor díszletét gerendákból ácsolták a tévé asztalosműhelyében, román rendező kollegánk, Ion Moisescu tervezte, a széki táncház mintájára. Lebontható volt, Bukarestből mindig vitték a felvétel helyszínére. A Kalákák nagy költségvetéssel és műszaki felszereltséggel készültek. Mindig elvittük egy közös útra a diákszereplőket, a kísérő tanárokat, a fellépő együttest és a néprajzi szakértőket, hogy ismerjék meg a választott tájegységet, a falusi embereket. Ezeket a gyűjtőutakat a televízió fizette.

A Kaláka a Kolozs megyei *Igazság* napilapban

1977. november 20., vasárnap és 1980. október 24., péntek között három éven keresztül jelent meg, több-kevesebb rendszerességgel műsorelőzetes és kritika a műsorról. A legtöbbet Krizsán Zoltán írta, a szerzők között szerepel Bazsó Zsigmond és Szabó Zsolt.

„A Kalákáról kétszer. Értékmentés

Harmadik alkalommal invitált kalákába a tévé magyar nyelvű adásának szerkesztősége hétfő délután. A Kaláka műsorára (szerkesztők

© www.kjnt.ro/szovegtar

© www.kjnt.ro/szovegtar

Simonffy Katalin és Csáky Zoltán, rendező Ion Moisescu) már korábban felfigyeltünk, előbb a kolozsvári majd a marosvásárhelyi adások jelezték, hogy a tévé magyar szerkesztősége újszerű kísérletbe fogott, néhol még elevenen, máshol csupán emlékeiben élő népi-nemzetiségi hagyományaink közkinccsé tételéért, mai, szocialista kultúránkba való szerves beépítéséért. Hogyan, mit és mennyit lehet, szükséges és érdemes átmenteni a falu fejlődésével, átalakulásával óhatatlanul háttérbe szoruló népi hagyományokból? Miért kárhoztatjuk önmagunkat egyfajta szegénységre, ha önkéntesen lemondunk azokról a lehetőségekről, amelyeket a népzene, a néptánc és általában a népi kultúra kínál? Mennyiben jelent gazdagodást ezeknek a lehetőségeknek a tudatos vállalása személyiségünk kitágulásában, nemzetiségi tudatunk erősítésében, szocialista hazafiságunk kiteljesedésében? Sommásan fogalmazva körülbelül ezekre a kérdésekre keres, s a jelek szerint egyre inkább talál is választ a Kaláka. [...]

A korábbi Kaláka műsorokból megmaradt emlékezetünkben egy-két sikerült részlet, tánc- vagy játéktanulás, egy-két szerkesztői telitalálat, ám összességében nézve még döcögött, ki-kilátszottak az útkereső botladozások. A besztercei Kalákában viszont éppen azt éreztem fő erénynek, hogy tudott kellőképpen változatos, gördülékeny lenni, hangulatában, tévészerűségében megközelíti azt a szintet, amelyet az ilyenfajta műsoroktól elvárunk mint nézők.

És várjuk a már beígért gyimesi Kalákát, s a még be nem ígért folytatásait ennek a műsornak, mindazokról a vidékekről, amelyeknek megismerését, az országos áramkörbe való bekapcsolódását a Besztercén Mikósvéndiákként meghívott Beke György sürgette.

Szabó Zsolt”

„TV-művészet

[...] Sok mindent lehetne dicsérni a besztercei műsorból is, de a legfeltűnőbb vívmánya az volt, ahogyan a mozgóképek nyelvén sikerült közvetítenie ezt az egyébként nehezen áttekinthető, igen sok szereplős »népünnepélyt«.

Nyilván elsősorban Ion Moisescu érdeme, hogy úgy éreztük, semmiről sem maradunk le, sőt olykor olyasmit is megláthatunk, amit a teremben ülők aligha. Talán nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy Moisescu nem-

csak bedolgozta magát a Kaláka felvételének lehetőségeibe, hanem meg is szerette cseppet sem hálás feladatát. Mindenesetre közömbösen nem lehet ennyire részt kérni a játékból, amennyire neki ez most sikerült. Ion Andrieş, Ladislau Moldovan, I. Niedermeyer és Gh. Sfaiţer volt a felvétel operatőre. [...] Nos, ezúttal a fenti négyes több volt a rendező engedelmes eszközénél: munkatárssá, alkotótárssá lett, aki együtt kutatta vele a megörökítésre érdemes részleteket. Sikerült: rég nem láttunk ennyi jól elkapott portrét, jellemző pillanatfelvételt, árulkodó közelképet ilyen típusú műsorban. [...] Végül arról, ami talán a legimponálóbb volt: a vágóként közreműködő Marius Strugaruról. Ez a művelet nem tartozik a televíziónk erősségei közé. De a besztercei Kaláka nézésekor észrevehetetlenné vált az, hogy a műsorból természetszerűleg kihagytak egyet-mást, egyszer sem támadt az az érzésünk, hogy valaki, vagy valami a szükségesnél hosszabb vagy rövidebb ideig maradt a képben – sőt lehet, hogy ez már a teljes műsor hangulatának is köszönhető –, olykor mintha zenei ritmusban váltották volna egymást a közel- és távolképek, illetve hosszabb és rövidebb beállítások.

Szóval lehet így is, Kalákában, de miért ne bármikor. Lehetőleg egyre gyakrabban!

K. Z."

Igazság XXXIX. évf. 1978. április 21. péntek

A kolozsvári (1977. november 21.), marosvásárhelyi (1978. január 23.), besztercei (1978. április 17.) után a csíkszeredai Csángó Kaláka (1978. május 29.) „robbantott". Sikerült a négy csángó vidék, Gyimes, Moldva, Hétfalu és Déva népi adatközlőit, nem kis izgalmak árán, az adás történetében első ízben a képernyőn összehozni. Román rendező kollegánk a Bákó megyei Pártbizottságon kötött ki, a falusi embereket pedig a helyi rendőrök fenyegették meg, hogy otthonról ki ne merjenek mozdulni. A tordai Vásáros Kaláka (1978. november 20.) a székely székek összetartozását, a történelmi gyökereket, a közös hagyományokat tárta föl. Az ötödik után Csáky Zoltán a kalotaszegi (1979. március 26.), én pedig a zilahi (1979. szeptember 10.) tematikus Kalákát szerkesztettem *(Szerelem és halál a szilágysági népművészetben*). Volt még egy műsor Székelyudvarhelyen (1980. március 10.), és az utolsó Rugonfalván, a Tájházépítő Kaláka (1980. október 20.). A gyűjtőutakon felvett zenéből néhány táncházlemezt adott ki az Electrecord.

© www.kjnt.ro/szovegtar

© www.kjnt.ro/szovegtar

Interjúrészletek a sóvidéki tánctáborban. 2016. július 18–19.

1. László Csaba koreográfus, táborszervező. A brassói kalákás csapat tagja volt a csíkszeredai Csángó Kalákában.

S. K. *Kit választottak be a csapatba?*

L. Cs. *Hát a legügyesebbeket a tánccsoportból. S aztán voltak falusi gyerekek, emlékszem, volt egy apácai lány, babakészítő. Rengeteg babát láttunk náluk, amikor otthon meglátogattuk. Pávai István jött velünk és egy vásárhelyi régi kalákás. Kimondottan emlékszem Tőke Zoltánra, olyan vezéregyéniség volt a fiatal társaságban, Pávai volt a szakember. Aztán Barcaságban jártunk, ott György Pap Margitot kerestük meg, ő volt a mi mindentudónk. Ő még él, Négyfaluban, Türkösön, mindenki ismeri a faluban. Ő öltöztetett fel minket, mert rengeteg viselete volt, férfi ing is, sárig, vagy sárga hímzéssel volt az ujja meg a gallérja kihímezve. Én voltam az egyik férfi viseletes. Az esküvőmre is eljött, hámos rokolyában barcasági kösöntyűvel. Az a kapcsolat megmaradt.*

S. K. *Mit adott neked a Kaláka?*

L. Cs. *Nagyjából ezen a pályán vagyok, a táncból élek. Alapvetően most is azt mondom, hogy megismerni azokat az embereket, akiknek a lábán megszületett a tánc, a közösséget, ahol létrejött a dal és a muzsika, az egy akkora élmény, hogy most is abból táplálkozok. Én nem akarok stilizálni, egy motívumot átalakítani, vagy saját táncomat kialakítani. Ez egy olyan nyelvezet, ami működik, csak úgy kell használni, mint a beszédet. S akkor szépen lehet belőle csinálni táncműsort, előadást, bármit. De úgy szeretem használni, autentikusan, ahogy régebb táncoltuk. Mert ez egy kikristályosodott, tiszta forma, amit lehet „elstilizálni", más irányba vinni, de számomra ez az út is nagyon járható.*

2. Szabó Györgyi, alkotóművész, vállalkozó, Franciaországban él, több Kalákában énekelt. Édesanyja, Szabó Éva táncoktatóként generációkat nevelt fel Marosvásárhelyen. A rendszerváltás után férjével együtt indították el a megyében a Gyöngykoszorú mozgalmat.

S. K. *Gondoltatok arra, amit a korabeli sajtóban leírtak, hogy a Kaláka értékmentés, hagyományőrzés?*

Sz. Gy. *A fiatalok számára nem a szakmai érték volt a legjelentősebb, hanem a közös élmény, ami megpendített, megszólított, formált bennünket.*

S. K. *Ablak a világra – mondtad. Mit jelentett ez a paraszti világ neked?*

Sz.Gy. *Romantikát, valahogy azt a földszagú, egészséges, természetközeli világot, ami őszinte, tiszta, nem mesterkélt. A maga egyszerűségében annyira erőteljes, megragadó, amit nem lehet feledni. Van, aki retteg ettől a világtól, mert szembesül önmagával és tagadja, de aki nyitott, kalandra vágyó és a való világot keresi, mint én, annak meghatározó volt. Azért járok most is tánctáborba. Olyan mint amikor megszomjazom és kútra járok ide.*

3. Könczei Árpád, zeneszerző, koreográfus, tévészerkesztő.

K. Á. *Én nem vagyok ennek a témának a kutatója, de meg kell kérdezni erről sok más szakembert, nem csak Pávai Istvánt, pl. Csongor öcsémet is, mert ő néprajzkutató, de foglalkoztatja ez is.* [...] *Tehát 77-ben elindult az erdélyi táncházmozgalom, és mivel a párt nem tudott vele mit csinálni, ezért a nyakunkra küldte a tévét, hogy a tévén keresztül kamerával tudják dokumentálni és megkönnyítik a besúgók dolgát. Ehhez képest 83-ban Kolozsváron beszüntették a táncházat, mivel kiderült, hogy mégsem tudják ellenőrizni, meg begyűrni, a táncházmozgalom anélkül is létezik, és tulajdonképpen betiltották Vásárhelyen és Erdély összes városában. Legtovább, a nyolcvanas évek végéig titokban Sepsiszentgyörgyön és Kézdivásárhelyen működött Erdélyben táncház, de ehhez mindig kellettek bátor és ügyes szervezők. Na, hogy ez mennyire igaz, ez a feltételezés, a tévével, a Kalákával, én nem tudom bizonyítani, de mindenesetre meggondolkoztató.*

S. K. *Hát ennek akkor lehetne utánanézni, ha az ember a szekusdossziéját kikérné, és megnézné, hogy mennyire figyeltek bennünket, mi volt lényeges számukra, amikor mi elmentünk egy-egy táncházba vagy Kaláka-felvételre.*

4. Pávai István PhD, egyetemi docens, népzenetudós, tudományos főmunkatárs több kiemelten fontos magyarországi zenei intézményben. A Kaláka főmunkatársa volt, a Barozda együttes alapító tagja.

© www.kjnt.ro/szovegtar

© www.kjnt.ro/szovegtar

P. I.: *Azt láttam nagy dolognak, hogy nem volt különleges ideológiája ennek a műsornak, olyan, amivel el akarjuk terjeszteni a táncházat, hanem valahogy úgy fogalmaztatok ti, hogy ennek adjunk fórumot. Nem missziószerűen működött, de mégis az lett belőle. Akaratunktól függetlenül ezek a fiatalok hazamentek és rögtön az lett az első gondolatuk, hogy csináljunk táncházat. És én arra emlékszem, amikor felvettük az első lemezt, amit te szerkesztettél, akkor már az volt a szempont, hogy komplett táncrendek legyenek rajta, pont emiatt. Miközben nagyobb sikert lehetett volna elérni külön „slágerszámokkal," ahogy azt a magyarországiak tették, mint táncrendekkel, de nekünk az volt a célunk, hogy tudjanak erre táncolni, ahol nincsen zenekar – az első önálló Barozda lemezen is három táncrend volt –, mert ugye, zenekart volt a legnehezebb létrehozni.*

„A Kaláka mozgalom lett, az iskolák versengtek, hogy részt vegyenek a műsorban. A Magyar Adás ernyőként védte a táncházmozgalmat. Ily módon isten háta mögötti településekre eljutottak zenészek és táncosok, láttak élő népszokásokat, jegyzeteltek, fényképeztek, a tévé költségén készült felvételeket megtarthatták. Pávai István és társai a jövőre gondolva gyűjtöttek. A kilencvenes évektől kezdve, amikor már lehetett közölni is, többen jelentettek meg CD-t, DVD-t az akkori anyagokból.

Sok szakember vett részt a közös munkában: Almási István népzenetudós, Kallós Zoltán népzenegyűjtő, a tárgyi néprajz területéről Kós Károly, Nagy Jenő, Szentimrei Judit, valamint Lőrincz Lajos és Kelemen Ferenc táncmesterek. Farkas Árpád, a költő állandó meghívottunk, »szóvivőnk« volt. Az *Alagutak a hóban* c. versét a kalákásoknak írta, s emlékezetem szerint Marosvásárhelyen olvasta fel először a nyilvánosság előtt. A Csángó Kalákában Illyés Kinga színművésznő volt egyik jeles vendégünk. De hosszan sorolhatnám a helytörténészeket, irodalmárokat, művészeket, segítőkész, nagyszerű embereket.

A rugonfalvi Kaláka mintegy összegzése volt mindannak, amit ezzel a műsorral felvállaltunk. H. Szabó Gyula, akkoriban a Kriterion Könyvkiadó szerkesztője ötlötte ki, hogy hozzunk létre egy tájházat a faluban, a Székelykeresztúri Múzeum égisze alatt, magánszemélyek és intézmények támogatásával. A rugonfalvi »múzeumot« 1980 szeptemberében, az utolsó Kalákában avattuk föl." (Simonffy K. 2014b: 224)

„A falu legrégebbi házának lakóit elköltöztették, az omladozó, pókokkal és poloskával teli épület helyreállításán sok dolgos kéz munkálkodott.

Hivatalos engedélyeztetéssel, épületanyaggal a községháza, a polgármester, a párttitkár segített, kőművesek, ácsok építők és tanárok köszönetért dolgoztak, hogy fehérre meszelve, kitakarítva, kijavított kerítéssel, zöldellő udvarral fogadjuk a műsorban szereplő diákokat. Többször filmeztük a munkálatokat. Terveztük és megszerveztük, hogy a házba összegyűjtjük a polgárosodó életformával padlásra, pincékbe, csűrökbe került bútorokat, szőtteseket, edényeket, tárgyi emlékeket, egyszóval mindazt, ami egy parasztgazdaságban valamikor megvolt. Erre a munkára hívtuk meg a kalákás diákok színe-javát, elindítva őket a közeli falvakba, hogy kopogjanak be minden ajtón, ismerkedjenek, tájékozódjanak, milyen volt itt egykor az élet, majd hozzák el azt, amit az emberek a múzeumnak ajándékoznak. A begyűlt anyagot Fülöp Lajosnak, a keresztúri múzeum igazgatójának irányításával tisztították meg, konzerválták, rendszerezték." (Simonffy K. 2014c: 234)

Vári Attila költővel, szerkesztőtárssal emlékezetessé szerettük volna tenni ezt a nem mindennapi eseményt. Bíztunk benne, hogy a környékről sokan eljönnek, akiknek a keze munkája benne van az utókornak készült emlékhely megalkotásában, és lesznek, akik a Nyikó mentéről elszármazott híres emberekre kíváncsiak. Számítottunk a törzsközönségre, a Kalákák „kemény magjára", akik élvezik majd az együttlétet, táncolnak, énekelnek, buliznak. Sejtettük, hogy az utolsó Kaláka lesz, mert Bodor Pál távozását követően kilátásba helyezett utódai kevésbé rázós ügyekért sem tartották volna a hátukat. Minek fájjon a fejük magyarkodó szerkesztők világmegváltó szándékai miatt? Főszerkesztőnk az utolsó pillanatban minden hivatalos papírt, költségvetést, kifizetéseket, konferanszié szöveget aláírt, hogy senki ne állíthassa le a műsor sugárzását.

A kutatás távlatai

Jelen kutatás a Kaláka tévéműsor által elindított mozgalomnak a történetét szeretné feltárni, elérhető, szórványos források (korabeli sajtó, résztvevők emlékezete, kallódó fotó- és videóanyag), valamint kérdőívek alapján. A fontos személyekkel, a „belső körrel" mélyinterjú készül. De azt is vizsgálja, hogy akik részt vettek ezekben a műsorokban, a későbbiekben hogyan kamatoztatták a műsor által közvetített szellemiséget.

A kutatás tervezett menete:

A Kaláka műsorokban részt vett személyek felkutatása, kérdőívek alapján az interjúk elkészítése.

© www.kjnt.ro/szovegtar

© www.kjnt.ro/szovegtar

A résztvevők tulajdonában levő dokumentumok (plakát, meghívó, levelezés, fotó, videó- és hangfelvételek) összegyűjtése, rendszerezése.

A Kaláka műsorok a korabeli írott sajtóban (megyei napilapok, *Ifjúmunkás, Művelődés, Jóbarát, A Hét, Korunk*).

Az adatok rendszerezése, a mozgalom történetének megírása. (A Kaláka műsorok elindítói, célja, célközönsége, szereplői. A rendezvény forgatókönyve és előkészítő szakasza. A bemutatott néprajzi tájegységek, táncházzenekarok, szakemberek, helyi szervezők, kultúrateremtő és -megőrző társintézmények minél teljesebb listája.)

Kiegészítő gyűjtés, adatok kiegészítése.

Zárszó

A táncházmozgalom kibontakozásáig a nézők a néptáncot a szovjet Mojszejev-együttes mintájára kialakított tánckarok, a Maros, a Hargita, a Vadrózsák és a Ciocârlia színpadi produkcióival azonosították. Ezek jelentették számukra a népzenét is. Ezért volt idegen az eredeti parasztzene, sokan azt mondták róla, hogy nem is magyar. Miután 1977 késő őszén a Kaláka tört utat magának, sorra szerelte le a korábbi fenntartásokat azzal kapcsolatban, hogy a néphagyomány beépülhet-e szervesen a városi kultúrába, vagy sem, s hogy nem színpadi mutatvány, nemcsak látványként, hanem belülről is megélhető közösségi élmény. Az erdélyi táncház születését megelőzően késhegyremenő vita zajlott a sajtóban a népdal-műdal témáról, s ez a műsor a legjobbkor tisztázott elvi és gyakorlati dolgokat, a szellemi és tárgyi örökséghez való viszonyulás tekintetében. De nemcsak a nézők népes táborát, a kritikusokat, hanem minket is egyre jobban meggyőzött arról, hogy mennyire fontos az önazonosság tudatosításához. Minden kánonnal és intézményekkel szembeni lázadásnak ez volt a fontos többlete. A nagy találmánya a táncháznak, amiben ma is, holnap is hinni lehet: a cselekvő emberi együttlét. Az pedig, hogy a táncházzal és a Kaláka műsorokkal egyidőben a nemzeti értékekre hivatkozó, nacionalista mítoszt építő, Ceauşescu kultúrforradalmát támogató országos mozgalom, a *Megéneklünk, Románia Fesztivál* zajlott, így utólag nézve (is) külön szerencse volt. Mert el lehetett hitetni a hatalommal, a tévé vezetőségével, hogy ez a műsor is annak a szekerét tolja, miközben pontosan tudtuk, hogy ellene dolgozott, ellene nevelt és tudatosított.

„Jobb, ha mi táncolunk, mint hogy minket táncoltassanak! – a magyar adás egyik, talán legmarkánsabb, emblematikus műsora. Igen, ez volt a *Kaláka*" – emlékezett rá Csáky Zoltán szerkesztőtársam. (Csáky Z. 2014: 226)

A *Romániai Magyar Irodalmi Lexikon* II. kötetében az alábbi szócikk olvasható róla: „A Román Televízió magyar műsorának honismereti és népművészeti vetélkedő műsorsorozata (1977–80). Keretében szaklíceumi diákokból és egyetemi hallgatókból toborzott önkéntes munkaközösségek szülőföldjük szellemi és tárgyi néprajzának hagyományait kutatták fel és mutatták be a TV közönségének. Szervezői – Csáky Zoltán műsorvezető szerkesztő, Simonffy Katalin zenei szerkesztő, Ion Moisescu és Dan Grigore Popa rendező – e műsor célját abban jelölték meg, hogy a hagyományok ma is élő értékeit be kell építeni a fiatalok mindennapi életébe" (RMIL 1991: 591).

Szakirodalom

CSÁKY Zoltán

2014 *A szembejövő Magyar Adás*. In: Józsa Erika – Simonffy Katalin – Tomcsányi Mária (szerk.): *A mi Magyar Adásunk, 1969–1985*. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 226–233.

SIMONFFY Katalin

2014a *Táncház és a Kaláka*. In: Könczei Csongor (szerk.): *Az erdélyi magyar táncművészet és tudomány az ezredfordulón II*. Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár, 151–158.

2014b *Táncház és Kaláka*. In: Józsa Erika – Simonffy Katalin – Tomcsányi Mária (szerk.): *A mi Magyar Adásunk, 1969–1985*. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 222–226.

2014c *A múltat kitörölni nem lehet*. In: Józsa Erika – Simonffy Katalin – Tomcsányi Mária (szerk.): *A mi Magyar Adásunk, 1969–1985*. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 234–235.

RMIL

1991 Kaláka. In: Balogh Edgár (főszerk.): *Romániai Magyar Irodalmi Lexikon 2*. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 591–592.

© www.kjnt.ro/szovegtar

© www.kjnt.ro/szovegtar

Képek

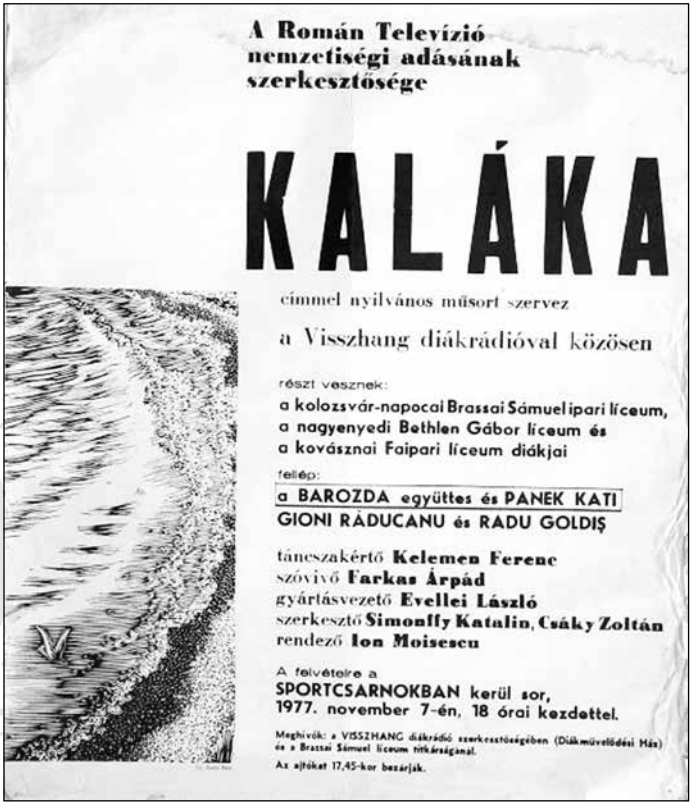
A Román Televízió
nemzetiségi adásának
szerkesztősége

KALÁKA

címmel nyilvános műsort szervez

a Visszhang diákrádióval közösen

részt vesznek:
a kolozsvár-napocai Brassai Sámuel ipari líceum,
a nagyenyedi Bethlen Gábor líceum és
a kovásznai Faipari líceum diákjai

fellép:
a BAROZDA együttes és PANEK KATI
GIONI RĂDUCANU és RADU GOLDIŞ

táneszakértő Kelemen Ferenc
szóvivő Farkas Árpád
gyártásvezető Evellei László
szerkesztő Simonffy Katalin, Csáky Zoltán
rendező Ion Moisescu

A felvételre a
SPORTCSARNOKBAN kerül sor,
1977. november 7-én, 18 órai kezdettel.

Meghívók: a VISSZHANG diákrádió szerkesztőségében (Diákművelődési Ház) és a Brassai Sámuel líceum titkárságánál.

Az ajtókat 17,45-kor bezárják.

1. Plakát, kolozsvári Kaláka. Felvétel a Sportcsarnokban, 1977. november 7-én

2. A Barozda együttes tagjai: balról Bokor Imre, Pávai István, Simó József és Györfi Erzsébet, 1978. Fellépés a Művelődés 30 éves évfordulójának rendezvényén

3. Lőrincz Lajos táncot tanít, 1978

© www.kjnt.ro/szovegtar

© www.kjnt.ro/szovegtar

4. Ion Moisescu rendező, Farkas Árpád szóvivő az egyik Kaláka-felvételen, 1978

5. Pávai István, Simó József, Simonffy Katalin, Szentimrei Judit, Csáky Zoltán, Gazda Zoltán, Vermesy Péter a Csángó Kalákán. 1978. május 29.

6. Lőrincz Györgyné Hodorog Luca nénit kérdezem. 1978. május 29.

Istoria emisiunilor *Kaláka* din anii 1970. Schiţa unei cercetări

Între anii 1977–1980 emisiunea în limba maghiară a Televiziunii Române a organizat 9 emisiuni pentru diferitele licee din Transilvania, în care elevii au prezentat cultura populară a diferitelor zone etnografice, în formă de competiţie. Aceste emisiuni au fost precedate de documentare pe teren, de culegeri de folclor, de interviuri efectuate cu maiştri populari şi au fost asistate de specialişti etnologi. Autoarea prezentei studii a fost redactorul acestor emisiuni.

The History of *Kaláka* TV Shows in the 1970s. Sketch of a Research

Between 1977 and 1980 the Hungarian show of the Romanian Television organized 9 shows for different high schools of Transylvania, where pupils used to present the folk culture of different ethnographic areas in certain forms of competition. These shows had been preceded by documentation on the field, by collecting of folklore, by interviews with folk specialists, and assisted by scholars. The author of this study used to be the editor of these shows.

© www.kjnt.ro/szovegtar